

Negentiende jaargang

Trimestrieel tijdschrift

September 2004

Afgiftekantoor: 1755 Gooik

ISSN 0776-4103

65

Uitgave van de Heemkundige Kring

Gooik

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Paul De Loecker, Koekoekstraat 41, 1755 Gooik

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

v.z.w.

De Heemkundige Kring van Gooik werd opgericht in 1984 en is lid van het Nationaal Verbond voor Heemkunde

Voorzitter: Jean-Paul DE LOECKER
Koekoekstraat 41, 1755 Gooik
02 569 39 57

Ere-ondervoorzitter: Jozef VOSSEN
Secretaris: Pat DELRUE
054 56 87 18

Penningmeester: Els VAN DER HOEVEN
Webmaster: Johnny VAN BAVEGEM

Werkten mee aan dit nummer:

Jean-Paul De Loecker
Tinneke De Rouck
Jan Heyvaert
Sabine Libaut
Frans Peetermans
Fred Timmermans
Frans Tondeur
Johnny Van Bavegem
Stijn Vandembroucke

Secretariaat
Archief en lokaal: Bibliotheek
Koekoekstraat 6 1755 Gooik

www.heemkunde-gooik.tk
e-mail: heemkunde-gooik@pi.be

Bankrelatie: 734-1222502-20 (KBC)

De bijdrage voor 2004 is vastgesteld op 12,50 €
De leden krijgen hiervoor o.a. dit tijdschrift toegezonden.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor inhoud en illustratie van haar/zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is zonder schriftelijke toestemming van het bestuur of de auteur verboden.

Lay-out en samenstelling:
Jean-Paul DE LOECKER
Johnny VAN BAVEGEM

Drukkerij ABC

INHOUD

IN EN OM DE KRING	2
Jean-Paul De Loecker	
DE LEERBEEKSE BUURTTRAMS	8
<i>Een collage rond dit fenomeen</i>	
GESCHIEDENIS VAN DE BROODBAKOVENS	11
<i>Een beschrijving - MOT Grimbergen</i>	
TWEE OETINGSE TOPONIEMEN	14
<i>Fragmenten uit een scriptie - Tinneke De Rouck</i>	
60 JAAR GELEDEN - Een klasreünie in 2004	15
Frans Peetermans	
PLANTEN MET EEN VERHAAL - Deel 38 - Bitterzoet	16
Jan Heyvaert	
VERBROEDERING GOOIK-ALTENBERGE	18
<i>Een schilderij van Luc De Maeyer - Jean-Paul De Loecker</i>	
LUC BOLLEN - Een gedicht - Fred Timmermans	19
VAN FRAMASSONS, DE BARENDE VROUW EN DE MARE	20
<i>Geheimzinnige verschijnselen van vroeger (3) - Sabine Libaut</i>	
AARDSTRALEN - Een beschrijving	23
Johnny Van Bavegem	
TRAGE WEGEN - Een verslag en een bedenking	26
Stijn Vandembroucke - Jean-Paul De Loecker - Jan Heyvaert	
GUEËKSE IESTOUREKES - GOOIKSE ANEKDOOTJES	29
<i>Dialectstudie v/h Gooiks (derde reeks - 21) - Frans Peetermans</i>	

Beste lezer(es) en heemvriend(in),

Zoals je hierboven in de inhoudstafel kan zien, zit er weer heelwat in je nieuw tijdschrift: een aantal klassieke onderwerpen, maar ook wat aparte of speciale items, al of niet rechtstreeks met Gooik betrokken. We zijn er ons van bewust dat het soms wat wennen is, maar dat anderzijds ook die onderwerpen heemkundig en plaatselijk getint zijn. Laat maar eens iets horen wat jullie ervan denken.

Uiteraard hebben we een centraal gegeven en dat blijft "Gooik". Voor nu staat onze "Leerbeekse Buurttram" vanzelfsprekend in het middelpunt van de belangstelling. Je krijgt al een kort overzicht van zondag 12 september, de dag dat deze tram het hoogtepunt was van Open Monumentendag 2004. Een tentoonstelling en een boek (en een wandeling langs de oude tramroute) bracht dit fenomeen terug tot leven. (Met dank aan onze trouwe medewerker René De Loecker voor zijn enorme inzet voor wat het boek betreft; met dank aan de andere medewerkers voor nog zoveel andere dingen.)

Voor een volgend tijdschrift hebben we reeds een aantal teksten klaarliggen over Gooikse figuren, met Strijland toch wel wat in de hoofdrol. Dat kan je in ons decembernummer lezen.

Voor nu, veel kijk- en leesgenot!

*De voorzitter
Jean-Paul De Loecker*

Illustratie kaft: onze nieuwste uitgave "De Leerbeekse Buurttrams" en een afbeelding van één van onze foto's langs de oude tramroute. (Foto Johnny Van Bavegem)

IN EN OM DE KRING

Allerlei nieuwsjes en feiten rond de Kring

Jean-Paul DE LOECKER

Jaarmarkt 2004

Naar jaarlijkse gewoonte waren we terug aanwezig op de Gooikse jaarmarkt met een stand van de Heemkundige Kring. Erg druk hebben we het niet gehad, want ook dit jaar lieten de bezoekers het wat afweten. Het weer was nochtans geen spelbreker, maar de kraampjes waren weer op één hand te tellen. De ziel van de jaarmarkt, de dieren, waren bijna niet te vinden, en de Gooikse handelaars blijken te weinig interesse te tonen voor dit gebeuren.

Ook dit jaar kwamen onze Nederlandse vrienden Henriëtte en Chris Kuijken uit Haarlem speciaal naar Gooik om dit gebeuren mee te maken. Maar ook zij merken de malaise op als zij schrijven: "Het was gezellig op de jaarmarkt, die weer meer uitgekleeft was: geen kans om een varken

te winnen, geen kroegentocht, minder paarden, etc." Toch legde Chris één en ander vast op beeld en het resultaat ervan zorgt ervoor dat de jaarmarkt niet helemaal vergeten wordt. Met dank aan deze twee enthousiaste Haarlemse Pajotten.

4 beelden van de Gooikse jaarmarkt anno 2004: op het atletiekplein waren de dieren meester met de roofvogels die gelukkig vastgebonden waren (alhoewel er eentje vandoor was!) en de honden, die eigenlijk toch naar hun baasje moesten luisteren.

In de Dorpstraat paradeerden de Leerbeekse majoretten "De Crescendo's" en stond onze stand met allerlei boeken en gadgets.

(Foto's Chris Kuijken)

Onze website

In juni 2003 sloeg onze heemkundige kring de digitale weg in en werd onze website online geplaatst. Vanaf 1 juli 2003 startten we daarboven met het tellen van de bezoekers en gingen we ook na vanwaar ze afkomstig zijn. En nu ruim een jaar na de geboorte van onze website kunnen we gemiddeld rekenen op een tiental bezoekers per dag. Niet slecht en dit duidt er toch op dat we een bepaalde behoefte hebben ingevuld. Daarenboven merken we dat elke bezoeker gemiddeld zo een vijftal bladzijden doorbladert.

We mochten volgens onze statistieken ook rekenen op enkele buitenlandse bezoekers, ongeveer 95% van onze bezoekers komt uit België, de overigen kunnen we verdelen over een tiental landen van over de hele wereld. Klik maar eens op het statistiekenicoontje onderaan de openingsbladzijde van onze website en je krijgt deze informatie gedetailleerd te zien.

Vele mensen vroegen mij het afgelopen jaar wat de .tk achteraan ons website-adres betekent. Waarom niet gewoon .be of .com zoals iedereen? Welnu .tk staat voor Tokelau en dit is een eilandengroep in de Stille Oceaan. Tokelau staat onder toezicht van Nieuw-Zeeland en beschikt over een eigen beperkte regering (een beetje te vergelijken met het Duitstalig gewest in België). Echter Tokelau is nauwelijks bekend in de wereld, beschikt niet over een grote economie en is daardoor grotendeels afhankelijk van Nieuw-Zeeland.

Een aantal jaren geleden werd door de Nieuw-Zeelandse regering beslist om Tokelau meer zelfstandigheid aan te bieden. Eén van de stappen was het eiland bekend maken in de wereld door een website en verdere informatisering. Vanaf dan kan iedereen domeinnamen registreren die achteraan dus .tk bevatten.

Deze zijn gratis en hierdoor dus uiterst geschikt voor verenigingen zoals onze Heemkundige Kring. Als tegenprestatie zorgen wij hierdoor voor het creëren van enige naambekendheid voor Tokelau, waardoor zij hopen hun economie een impuls te geven door

het aantrekken van reizigers naar deze eilanden.

Onze website omvat nu bijna 75 Mbyte aan gegevens, opgesplitst in 320 mappen met hierin bijna 9.000 bestanden! Daarmee hebben we zo goed als onze limiet overschreden bij onze internetprovider. Nog meer informatie publiceren betekent vanaf nu een grote jaarlijkse terugkomende deelname in de kosten hiervoor. Als kleine VZW is dit voor onze kring moeilijk om dragen. En toch wensen we niet te stoppen met het online plaatsen van nog meer gegevens; we gaan er vanuit dat een website het digitale medium bij uitstek is om een groot publiek te bereiken. Als er dus iemand bij onze leden kan helpen om dit probleem op te lossen, horen we dit natuurlijk graag.

Eén van de eerstvolgende zaken die we wensen te verwezenlijken is een elektronische nieuwsbrief. Deze nieuwsbrief willen we op regelmatige basis naar alle geïnteresseerden sturen, en dit via e-mail. Ook hiervoor willen we op jullie beroep doen. Bezorg ons massaal e-mailadressen van geïnteresseerden die deze nieuwsbrief wensen te ontvangen. De meesten onder jullie weten het intussen al: ons e-mailadres is heemkunde-gooik@pi.be. (jvb)

Geïnteresseerd in archeologie?

Heb je interesse in archeologie? Ben je amateur-archeoloog of archeoloog? Of wandel je gewoon graag door de velden? En heb je zin om samen met anderen mee te werken aan een project in verband met veldprospectie in de Breedbeeldregio? Dan ben je de persoon die we zoeken.

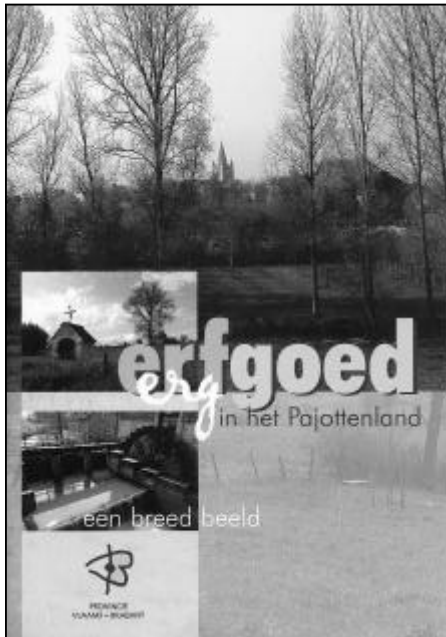
Najaar 2004 zouden we met een aantal mensen enkele veldprospecties doen. Praktisch betekent dit dat we over een aantal velden wandelen en eventuele vondsten oprapen en registreren. Zo kan er een beeld gevormd worden over wat er in de ondergrond nog aanwezig is van archeologische resten.

Heb je interesse? Stuur een mailtje naar joke.delrue@vl-brabant.be

Brochure "Erfgoed, erg goed in het Pajottenland"

Een aantal maanden geleden werd deze prachtige brochure voorgesteld aan de pers en andere geïnteresseerden uit onze streek in het Baljuwhuis van Galmaarden. In een 40-tal bladzijden wordt onze streek nogmaals mooi voorgesteld: alle natuurlijke en culturele elementen die het Pajottenland maken tot wat het is, namelijk een uniek stukje Vlaanderen, komen hier aan bod in een vlot geschreven taal en met heel mooie beelden.

De dorpen uit de Breedbeeldregio komen naar voor als pareltjes van één grote ketting: Bever, Galmaarden, Gooik, Halle (!), Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal en Sint-Pieters-Leeuw worden tegelijk opengesteld en geprezen om hun typisch rustige sfeer.

Een uniek en prachtig werk van de mensen van de Provincie Vlaams-Brabant, meer specifiek de werkgroep Breedbeeld en al diegenen die gezorgd hebben voor tekst en beelden. De brochure is - gratis! - te verkrijgen in de meeste bibliotheken en culturele centra in onze streek. Een aanrader!

De 'ErfgoedverenigingenWijzer': webgids voor erfgoed- en volkscultuurverenigingen:

www.erfgoedverenigingen.be

Het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw (VCV), erkend steunpunt voor de brede sector van erfgoed- en volkscultuurverenigingen, heeft i.s.m. andere partners, nl. de koepelorganisaties in de sector volkscultuur (zie www.vcv.be), Vlaamse Traditionele Sporten VLAS, VCM-Contactforum voor

Erfgoedverenigingen en met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, op 25 mei 2004 de website "ErfgoedverenigingenWijzer" gelanceerd (www.erfgoedverenigingen.be). Dit is een webgids van en over lokale verenigingen die actief zijn op het vlak van erfgoed en volkscultuur, waarin zij hun werking voorstellen voor een ruim, geïnteresseerd publiek.

De ErfgoedverenigingenWijzer bevat informatie over lokale verenigingen en groepen die volkscultuur, cultureel erfgoed en (lokale) geschiedenis bestuderen en/of activiteiten en evenementen rond erfgoed en volkscultuur organiseren.

Erfgoedverenigingen zijn onder meer actief op het vlak van (lokale) geschiedenis en archeologie, heemkunde, industriële archeologie, familiekunde (genealogie), volkskunde, of erfgoed in de breedste betekenis van het woord. Ook dialectverenigingen, gidsenkringen, schuttersgilden, 'vrienden van' een erfgoedinstelling, of een van de talloze verenigingen die activiteiten organiseren rond 'volkscultuur' (ambachten, carnaval, historische stoeten, reuzen, kalenderfeesten, folklore, streekgastronomie, volkssporten, enzovoort) krijgen een plaats in deze webgids. Zo wordt een rijk en divers onderdeel van het Vlaamse, culturele verenigingsleven in beeld gebracht.

De verenigingen kunnen zelf on line informatie over hun vereniging beheren (werking, publicaties, contactgegevens, documenten, foto's, ...). De gegevens die de verenigingen toeleveren voor deze databank zullen in de toekomst ook gekoppeld kunnen worden aan andere culturele databanken, zoals b.v. de databank van de Erfgoeddag, de toekomstige portaal-site cultureel erfgoed of de cultuurdata-bank van CultuurNet, zodat dubbele invoer kan worden vermeden: **de verenigingen passeren dan via de ErfgoedverenigingenWijzer als het ware aan één loket.**

Deze webwijzer naar erfgoed- en volkscultuurverenigingen brengt op deze wijze het vrijwilligersnetwerk in de erfgoedsector in beeld voor het grote publiek. Wie zijn ze? Waar vindt u ze? Wat doen ze? Concreet is er

op de site per vereniging informatie te vinden over hun:

- adresgegevens;
- werking;
- publicaties;
- diensten (documentatiecentrum, museumwerking, patrimoniumwerking);
- foto's en documenten.

Meer info via het Vlaams Centrum voor
Volkscultuur vzw Gallaitstraat 76/2 ~ B-1030
Brussel, T 02 243 17 30
info@vcv.be
www.vcv.be

Hamertjesworp en oogstfeest 2004

*Foto's Els Van der
Hoeven en Karl
Desmet.*

hamertjes de lucht invliegen, worden ze mooi verpakt door een aantal vrijwilligers van onze Kring en de Landelijke Gilde: ook dit is een echte traditie geworden en het ging dit jaar door op zaterdag 14 augustus 's morgens.

Door omstandigheden kon de familie Delrue er dan niet bij zijn, vandaar aparte beelden van ons bestuurslid Rita en haar helpsters. De iets grotere groep staat op de andere foto: v.l.n.r. Josefina Borginon (en Elisa Desmet), Karl Desmet (niet op de foto) en Griet Clybouw, David en Johnny Van Bavegem, Vital Van Kelecom, Josée Geeroms, Els Van der Hoeven, Jean-Paul De Loecker en Jozef De Neef.

Ook dit is een traditioneel feest geworden in de vakantieperiode: het oogstfeest van de Landelijke Gilde, samen met de hamertjesworp aan het gemeentehuis. Een gebeuren waar het gemeentebestuur en de Heemkundige Kring mooi samenwerken en dit reeds voor de zestiende maal. Vooraleer die

Zondag 15 augustus was dan het echte feest met de komst van ex-miss België Ann Van Elsen en Vlaamse zanger Willy Sommers (afkomstig uit Lennik, trouwens). Deze twee vedetten zorgden ervoor dat weer honderden hamertjes de lucht invlogen (in totaal 3000).

bas-reliëfs van de Doedelzakspeler (waarde 125 €) en twee beeldjes van de Hespenderoger vonden hun bestemming. Winnaars hiervan werden o.a. Dries Pappaert uit O.L.V.-Lombeek en Kathy De Waef uit Schepdaal. Daarnaast zorgde het Gooikse OCMW ook voor een paar gelukkigen bij de oudere Gooikse bevolking: de twee bekende Vlamingen mochten winnaars van de vierde Gooikse welzijnshamertjes trekken. Dit waren Albertine Ramsdam (Strijland), Rosalia Segers (Gooik), Suzanna Buekens (Oetingen), Lodewijk Segers (Kester) en Josette Michiels (Leerbeek) en Joanna Baetens uit Strijland die hoofdwinnaar werd. Voorzitter Jo Baert en zijn medewerkers hebben hun werk weer uitstekend verricht, want zij bezochten in de week ervoor 865 inwoners en trakteerden die al op een zakje met hamerkoekjes. Later op de dag was het weer tijd voor een gezellig ouderwets oogstfeest met allerlei activiteiten voor jong en oud: er waren demon-

Een massa volk was aanwezig, zoals gewoonlijk. Na de hamertjesworp krijg je de klassieke foto met de winnares Vera Verbeeren, Willy Sommers en Ann Van Elsen. En op het atletiekplein kregen we allerlei oude ambachten te zien, zoals hier de mandenvlechter Pieter Breynaert uit Oetingen. (Foto's Jean-Paul De Loecker en Johnny Van Bavegem)

Daar zorgden ook de Gooikse gemeenteraadsleden en de "Oedakkers" voor: vanuit het gemeentehuis en vanop de daken van de gemeenteschool werd er kwistig gegooid. Het massief gouden hamertje (waarde 625 €), geschonken door Juweliers Paul uit Ninove, ging dit jaar naar Vera Verbeeren, een inwonster van het naburige Roosdaal. Ook 2 prachtige

straties van oude ambachten (doedelzakpijpen draaien, manden vlechten, zeeldraaien, enz.), demonstratie vlegeldorsen en oude dorsmachine, het optreden van een volksdansgroep en vendeliers "Pippezijpe" en een heuse wedstrijd "Dorp op stellen". Het was een schitterende dag, met heel veel volk, zowel voor het gemeentehuis als op het atletiekplein. Daar werd nog nagevierd tot laat na middernacht.

Tot volgend jaar voor de meesten onder ons.

Kalender van de maandelijkse vergaderingen van VVF-afdeling Dilbeek (4de trimester 2004)

Steeds de tweede woensdag van de maand te 20 uur (behalve juli/augustus) tenzij anders aangeduid.

Lokaal: Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijklaan Dilbeek.

Woensdag 13 oktober 2004 te 20 uur kan al wie meent dat zijn voorouders een wapenschild voerden terecht op de voordracht van de heer E. Willems omtrent "Heraldiek of hadden mijn voorouders een wapenschild" ?

Woensdag 10 november 2004 te 20 uur Onbekend is onbemand en dus nodigen we de heer Jan Schoonjans uit Lokeren uit om ons meer te vertellen over het nederlandstalig genealogisch programma "Aldfaer". Deze software is gratis vanop onze website (www.heemkunde-gooik.tk) te downloaden en draait onder Windows. Een nieuwe wind op de genealogische software markt ?

Woensdag 08 december 2004 te 20 uur wordt al wie interesse betoont voor Familiekunde van harte uitgenodigd op onze jaarlijks weerkerende "Genealogische gespreksavond". Beginnelingen zowel als gevorderden kunnen hier terecht met hun vragen of problemen

Foto van onze quiz van vorig jaar met de PAF-ploeg in het centrum. (Foto Jean-Paul De Loecker)

i.v.m. hun opzoekingen. Hopelijk bezorgt een medegenealoog U de oplossing.

Activiteiten in het najaar

Open Monumentendag 2004: Op zondag 12 september ging deze dag door in het teken van "Van nature een monument". We hadden drie items op die dag.

Eerst en vooral stelden we een nieuw boek voor van René De Loecker, met name "De Leerbeekse buurttrams" (waarover ergens anders in dit tijdschrift meer informatie). Vervolgens was er de tentoonstelling met honderden oude foto's van trams in de loods van de stelplaats van Leerbeek. Deze foto's zijn afkomstig uit de verzameling van onze tramkenner bij uitstek: René De Loecker. Hierbij aansluitend was er een filmvoorstelling met oude fragmenten van trams in het Pajottenland, samengesteld door onze filmvakman Tony Grant. Waarvoor hartelijk dank! En ten derde was er de mogelijkheid om een groot gedeelte van de oude tramweg te bewandelen, waarbij een stuk tussen Zwartschaap en de Heerbaan dat tot nu toe al tientallen jaren afgesloten was.

We vertellen over deze dag iets uitgebreider op een volgende pagina.

Quiz:

Onze zevende editie komt er binnenkort aan. Traditioneel gaat het om een quiz met allerlei algemene vragen i.v.m. geschiedenis, literatuur, muziek, wetenschappen, taal, actualiteit en enkele vragen i.v.m. Gooik.

Deze activiteit is gepland op vrijdag 12 november e.k. en gaat zoals gewoonlijk door in de Schuur van De Cam om 20 uur.

Inschrijven kan met een groepje van 4 personen en kost slechts 10 euro. Iedereen heeft altijd een prijs en het is zoals altijd een leerrijke avond. Aarzel dus niet om mee te doen en te bellen op 02 569 39 57 of 0494 03 68 70. Eventueel kan je mailen naar jp.deloecker@pi.be.